

MATEMÁTICAS II

(O alumno/a debe responder só aos exercicios dunha das opcións. Puntuación máxima dos exercicios de cada opción: ejercicio 1= 3 puntos, ejercicio 2= 3 puntos, ejercicio 3= 2 puntos, ejercicio 4= 2 puntos)

OPCIÓN A

1. a) Calcula os posibles valores de a, b, c para que a matriz $A = \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & c \end{pmatrix}$ verifique a relación $(A - 2I)^2 = 0$, sendo I a matriz identidade de orde 2 e 0 a matriz nula de orde 2.
 b) ¿Cal é a solución dun sistema homoxéneo de dúas ecuacións con dúas incógnitas, se a matriz de coeficientes é unha matriz $A = \begin{pmatrix} a & b \\ 0 & c \end{pmatrix}$ verificando a relación $(A - 2I)^2 = 0$?
 c) Para $a = b = c = 2$, calcula a matriz X que verifica $A \cdot X = A^{-1} \cdot B$, sendo $B = \begin{pmatrix} 4 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 4 \end{pmatrix}$
2. Dada a recta r : $\begin{cases} x = 3 - 2\lambda \\ y = 1 - \lambda \\ z = 4 + \lambda \end{cases}$
  - a) Determina a ecuación implícita do plano π que pasa polo punto $P(2,1,2)$ e é perpendicular a r . Calcula o punto de intersección de r e π .
  - b) Calcula a distancia do punto $P(2,1,2)$ á recta r .
  - c) Calcula o punto simétrico do punto $P(2,1,2)$ respecto á recta r .
3. Debuxa a gráfica de $f(x) = \frac{2x^2}{x-1}$ estudiando: dominio, simetrias, puntos de corte cos eixes, asíntotas, intervalos de crecemento e decrecimiento, máximos e mínimos relativos, puntos de inflexión e intervalos de concavidade e convexidade.
4. a) Define primitiva dunha función e enuncia a regra de Barrow.
 b) Dada a función $f(x) = ax^3 + bx + c$, determina a, b e c sabendo que $y = 2x + 1$ é a recta tanxente á gráfica de $f(x)$ no punto correspondente á abscisa $x = 0$ e que $\int_0^1 f(x)dx = 1$.

OPCIÓN B

1. a) Discute, segundo os valores de m , o sistema:

$$\begin{aligned} x + y - z &= 1 \\ x + my + 3z &= m \\ 2x + 3y + mz &= 3 \end{aligned}$$
 b) Resólveo, se é posible, para $m = 2$
2. Dadas as rectas r : $\begin{cases} x = 3 + \lambda \\ y = -1 \\ z = 4 + 2\lambda \end{cases}$ s : $\begin{cases} \frac{x-4}{3} = \frac{y-3}{-1} = \frac{z-5}{4} \end{cases}$
  - a) Estuda a súa posición relativa. Calcula a ecuación implícita ou xeral do plano que pasa pola orixe de coordenadas e é paralelo a r e a s .
  - b) Calcula as ecuacións paramétricas da recta que corta perpendicularmente a r e a s .
3. a) Definición e interpretación xeométrica da derivada dunha función nun punto.
 b) Calcula os valores de b e c para que a función

$$f(x) = \begin{cases} \ln(e + x^2) & \text{se } x < 0 \\ x^2 + bx + c & \text{se } x \geq 0 \end{cases}$$
 sexa derivable en $x = 0$. (Nota: $\ln$ = logaritmo neperiano)
4. A gráfica dunha función $f(x)$ pasa pola orixe de coordenadas e a súa derivada é $f'(x) = (2 - x)e^{3x}$. Determina a función $f(x)$ e calcula os intervalos de concavidade e convexidade de $f(x)$.

MATEMÁTICAS II

(O alumno/a debe responder só aos exercicios dunha das opcións. Puntuación máxima dos exercicios de cada opción: exercicio 1= 3 puntos, exercicio 2= 3 puntos, exercicio 3= 2 puntos, exercicio 4= 2 puntos)

OPCIÓN A

1. a) Define menor complementario e adxunto dun elemento nunha matriz cadrada.

b) Dada a matriz $A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$

i. Calcula o rango, segundo os valores de λ , de $A - \lambda I$, sendo I a matriz unidade de orde 3.

ii. Calcula a matriz X que verifica $XA - 2A = 3X$.

2. Dada a recta $r: \begin{cases} 3x - y - z = 0 \\ 2x + y - 4z = 0 \end{cases}$

a) Calcula a ecuación implícita ou xeral do plano que é paralelo a r e pasa polos puntos $A(0,1,2)$ e $B(5,3,1)$

b) Calcula o punto de corte de r co plano perpendicular á devandita recta e que pasa por $B(5,3,1)$

c) Calcula a ecuación implícita ou xeral do plano que é paralelo ao plano $\pi: 2x - 3y + 4z - 5 = 0$ e dista $\sqrt{29}$ unidades da recta r .

3. a) Calcula os valores de a e b para que a función $f(x) = \begin{cases} ax^2 + bx & \text{se } x \leq 1 \\ \frac{2\ln x + 2}{x^2} & \text{se } x > 1 \end{cases}$ sexa derivable en $x = 1$. (Nota: $\ln$ = logaritmo neperiano)

b) Para os valores $a = -4$ e $b = 6$, determina os intervalos de crecemento e decrecemento de $f(x)$.

4. Debuxa e calcula a área da rexión limitada polas gráficas da parábola $f(x) = 4x - x^2$ e as rectas tanxentes á gráfica de $f(x)$ nos puntos correspondentes a $x = 0$ e $x = 2$ (Nota: para o debuxo da gráfica da parábola, indicar os puntos de corte cos eixes de coordenadas, o seu vértice e concavidade ou convexidade).

OPCIÓN B

1. a) Discute, segundo os valores de m , o sistema de ecuacións:

$$\begin{aligned} x + y + z &= m \\ x - y &= 0 \\ 3x + y + 2z &= 0 \end{aligned}$$

b) Resolve, se é posible, o sistema cando $m = 0$.

2. Dadas as rectas $r: \begin{cases} x = 0 \\ y = 1 + 3\lambda \\ z = 1 + 3\lambda \end{cases}$; $s: \begin{cases} x + y - z + 2 = 0 \\ y - z - 2 = 0 \end{cases}$

a) Estuda a posición relativa de r e s . Calcula a distancia de r a s .

b) Se dous dos lados dun rectángulo están sobre as rectas r e s e dous vértices consecutivos do rectángulo son os puntos $A(0,1,1)$ e $B(0,4,4)$, calcula as coordenadas dos otros dous vértices e a área do rectángulo.

3. a) Define derivada dunha función nun punto. Interpretación xeométrica

b) Dada a función $f(x) = 2e^{-x}(x+1)$, calcula: intervalos de crecemento e decrecemento e máximos e mínimos relativos de $f(x)$.

4. a) Calcula: $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{4+x} - 2 - \frac{x}{4}}{x^2}$

b) Calcula unha primitiva da función $f(x) = x \operatorname{sen} x$ que pase polo punto $(\pi, 0)$

Criterios de Avaliación / Corrección

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

- 1) a) 1 punto
b) 0,5 puntos
c) 1,5 puntos
- 2) a) 1 punto, distribuído en:
  - 0,5 puntos pola ecuación do plano.
  - 0,5 puntos polo punto de intersección da recta e o plano.b) 1 punto
c) 1 punto
- 3) 2 puntos, distribuídos en:
  - Dominio, simetrías e puntos de corte cos eixes: 0,25 puntos.
  - Asíntotas: 0,25 puntos.
  - Intervalos de crecemento e decrecemento: 0,25 puntos.
  - Máximos e mínimos relativos: 0,25 puntos.
  - Puntos de inflexión: 0,25 puntos.
  - Intervalos de concavidade e convexidade: 0,25 puntos.
  - Gráfica: 0,5 puntos.

- 4) a) 1 punto, distribuído en:
  - Definición de primitiva: 0,5 puntos.
  - Enunciado da regra de Barrow: 0,5 puntosb) 1 punto, distribuído en:
  - 0,5 puntos pola obtención de b e c.
  - 0,5 puntos pola obtención de a.

OPCIÓN B

- 1) a) 2 puntos, distribuídos en:
  - 1 punto polo cálculo dos rangos segundo os valores de m
  - 1 punto pola discusión do sistemab) 1 punto
- 2) a) 1,5 puntos
b) 1,5 puntos
- 3) a) 1 punto, distribuído en:
  - 0,5 puntos pola definición de derivada dunha función nun punto.
  - 0,5 puntos pola interpretación xeométrica.b) 1 punto, distribuído en:
  - 0,5 puntos pola determinación de c.
  - 0,5 puntos pola determinación de b.
- 4) 2 puntos, distribuídos en:
  - 1 puntos pola integral
  - 0,5 puntos pola condición $f(0)=0$.
  - 0,5 puntos polos intervalos de concavidade e convexidade.

Criterios de Avaliación / Corrección

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

OPCIÓN A

1) a) 1 punto, distribuído en:

- 0,5 puntos pola definición de menor complementario
- 0,5 puntos pola definición de adxunto dun elemento

b) 2 puntos, distribuídos en:

- i. 1 punto
- ii. 1 punto

2) a) 1 punto

b) 1 punto

c) 1 punto

3) a) 1 punto, distribuído en:

- 0,5 puntos pola condición de continuidade
- 0,5 puntos pola condición de derivable

b) 1 punto

4) 2 puntos, distribuídos en:

- 0,5 puntos pola representación da parábola
- 0,5 puntos pola determinación das tanxentes.
- 0,5 puntos pola formulación da área como unha integral definida.
- 0,5 puntos polo cálculo da integral definida

OPCIÓN B

1) a) 2 puntos, distribuídos en:

- 1 punto polo cálculo dos rangos segundo os valores de m
- 1 punto pola discusión do sistema

b) 1 punto

2) a) 1,5 puntos, distribuídos en

- 1 punto pola posición relativa das rectas.
- 0,5 puntos polo cálculo da distancia entre as rectas.

b) 1,5 puntos, distribuídos en

- 1 punto polo cálculo dos dous vértices
- 0,5 puntos polo cálculo da área do rectángulo

3) a) 1 punto, distribuído en:

- 0,5 puntos pola definición de derivada dunha función nun punto.
- 0,5 puntos pola interpretación xeométrica.

b) 1 punto, distribuído en:

- 0,5 puntos polos intervalos de crecemento e decrecemento
- 0,5 puntos pola determinación do máximo relativo.

4) a) 1 punto

b) 1 punto

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

Exercicio 1:

a) $(A - 2I)^2 = \begin{pmatrix} a-2 & b \\ 0 & c-2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} a-2 & b \\ 0 & c-2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} (a-2)^2 & b(a-2) + b(c-2) \\ 0 & (c-2)^2 \end{pmatrix}$

Polo tanto:

$$(A - 2I)^2 = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} (a-2)^2 = 0 \\ b(a-2) + b(c-2) = 0 \\ (c-2)^2 = 0 \end{cases} \Rightarrow \boxed{\begin{array}{l} a = 2 \\ b \in \mathbb{R} \\ c = 2 \end{array}}$$

b) Tendo en conta o apartado anterior, a matriz de coeficientes do sistema homoxéneo sería

$$A = \begin{pmatrix} 2 & b \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$$

e polo tanto teríamos:

$\text{rang}(A) = 2 = n^o$ de incógnitas $\Rightarrow$ Sistema compatible determinado, solución única. Como a trivial sempre é solución dun sistema homoxéneo, concluimos que a solución é

$$\boxed{x = y = 0}$$

c) Neste caso, $A = \begin{pmatrix} 2 & 2 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$. Ademais, $\det(A) = 4 \neq 0 \Rightarrow \exists A^{-1}$

$$A \cdot X = A^{-1} \cdot B \Leftrightarrow X = (A^{-1})^2 \cdot B$$

$$A^{-1} = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ -2 & 2 \end{pmatrix}^t = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 2 & -2 \\ 0 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1/2 & -1/2 \\ 0 & 1/2 \end{pmatrix}$$

$$(A^{-1})^2 = \begin{pmatrix} 1/2 & -1/2 \\ 0 & 1/2 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1/2 & -1/2 \\ 0 & 1/2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1/4 & -1/2 \\ 0 & 1/4 \end{pmatrix}$$

$$X = (A^{-1})^2 \cdot B = \begin{pmatrix} 1/4 & -1/2 \\ 0 & 1/4 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 4 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & -1/4 & -2 \\ 0 & 1/4 & 1 \end{pmatrix}$$

Polo tanto:

$$\boxed{X = \begin{pmatrix} 1 & -1/4 & -2 \\ 0 & 1/4 & 1 \end{pmatrix}}$$

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

Exercicio 2:

a) Como o plano π e a recta r deben ser perpendiculares, o vector director da recta, $\vec{v}_r$, ten a dirección do vector normal ao plano. Así:

Vector normal ao plano π : $\vec{n}_\pi = \vec{v}_r = (-2, -1, 1)$

Podemos entón utilizar a ecuación dun plano a partir dun punto e dun vector normal:

$$-2(x - 2) - (y - 1) + (z - 2) = 0$$

e polo tanto:

$$\boxed{\pi: 2x + y - z - 3 = 0}$$

Para calcular o punto de intersección de r con π , substituimos as ecuacións paramétricas da recta na ecuación do plano:

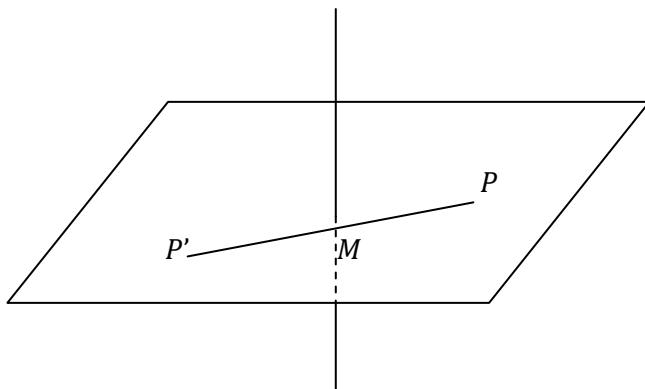
$$2(3 - 2\lambda) + 1 - \lambda - (4 + \lambda) - 3 = 0 \Rightarrow 6 - 4\lambda + 1 - \lambda - 4 - \lambda - 3 = 0 \Rightarrow \lambda = 0$$

Substituíndo este valor nas ecuacións paramétricas da recta , obtemos o punto de corte

$$\boxed{M(3,1,4)}$$

b) Dado que $P \in \pi$, r é perpendicular a π e M é o punto de intersección de r e π , a distancia pedida:

$$d(P, r) = d(P, M) = \sqrt{(2 - 3)^2 + (1 - 1)^2 + (2 - 4)^2} = \sqrt{5}$$

c) Para obter as coordenadas do punto $P'(x, y, z)$, simétrico de P , basta ter en conta que M é o punto medio do segmento que une P con P' . Polo tanto:

$$\left. \begin{array}{l} 3 = \frac{x+2}{2} \\ 1 = \frac{y+1}{2} \\ 4 = \frac{z+2}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \boxed{P'(4,1,6)}$$

Exemplos de resposta / Soluciones

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

Exercicio 3:

$f(x) = \frac{2x^2}{x-1}$ é unha función racional.

Dominio:

A función non está definida onde se anula o denominador. Polo tanto, o dominio é $\mathbb{R} - \{1\}$

Simetrías:

$f(-x) = \frac{2x^2}{-x-1} \neq \pm f(x)$. Polo tanto non é simétrica respecto do eixe Y nin respecto da orixe.

Puntos de corte cos eixes:

$f(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0$. Polo tanto o único punto de corte cos eixes é a orixe $O(0,0)$.

Asíntotas verticais: Hai unha en $x = 1$

Posición da curva respecto da asíntota:

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = -\infty$$
$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = +\infty$$

Asíntota oblicua:

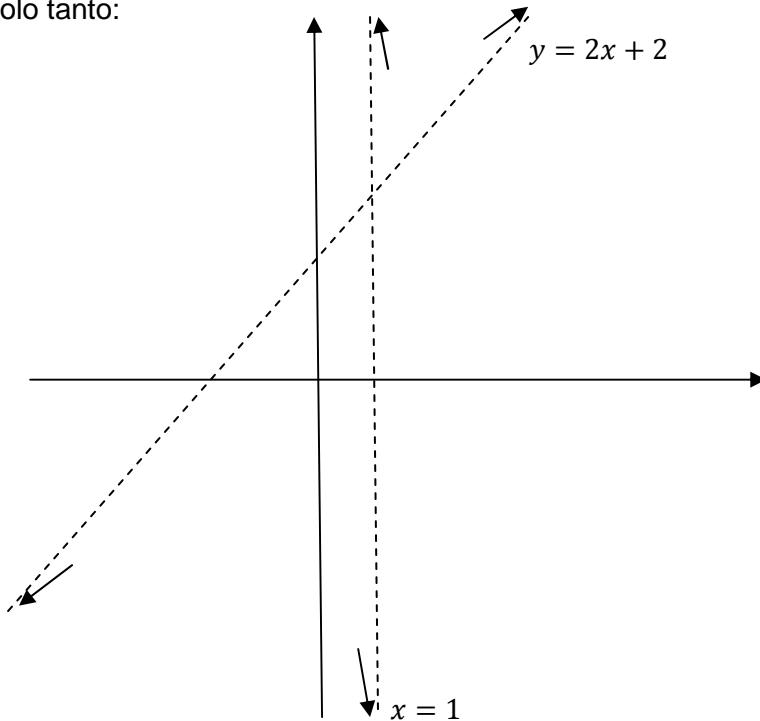
Como grao do numerador = 2 = grao do denominador + 1, hai asíntota oblicua.

$$\frac{2x^2}{x-1} = 2x + 2 + \frac{2}{x-1}$$

Polo tanto $y = 2x + 2$ é a asíntota oblicua. Ademais:

O signo da diferenza, $\frac{2}{x-1}$, é positivo cando $x \rightarrow +\infty$ e negativo cando $x \rightarrow -\infty$

Temos polo tanto:

Intervalos de crecemento e decrecemento, máximos e mínimos relativos:

$$f'(x) = \frac{4x(x-1) - 2x^2}{(x-1)^2} = \frac{2x^2 - 4x}{(x-1)^2}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow 2x^2 - 4x = 0 \Leftrightarrow 2x(x - 2) = 0 \Leftrightarrow x = 0, x = 2$$

	(-\infty, 0)	(0, 1)	(1, 2)	(2, +\infty)
$f'(x)$	+	-	-	+
$f(x)$				

A función é crecente en $(-\infty, 0)$ e en $(2, +\infty)$ e decreciente en $(0, 1)$ e en $(1, 2)$.

Máximo relativo en $(0, 0)$ e mínimo relativo en $(2, 8)$.

Intervalos de concavidade e convexidade e puntos de inflexión:

$$f''(x) = \frac{(4x - 4)(x - 1)^2 - 2(x - 1)(2x^2 - 4x)}{(x - 1)^4} = \frac{4(x - 1)^2 - 4x^2 + 8x}{(x - 1)^3} = \frac{4}{(x - 1)^3} \neq 0$$

[Non ten puntos de inflexión]

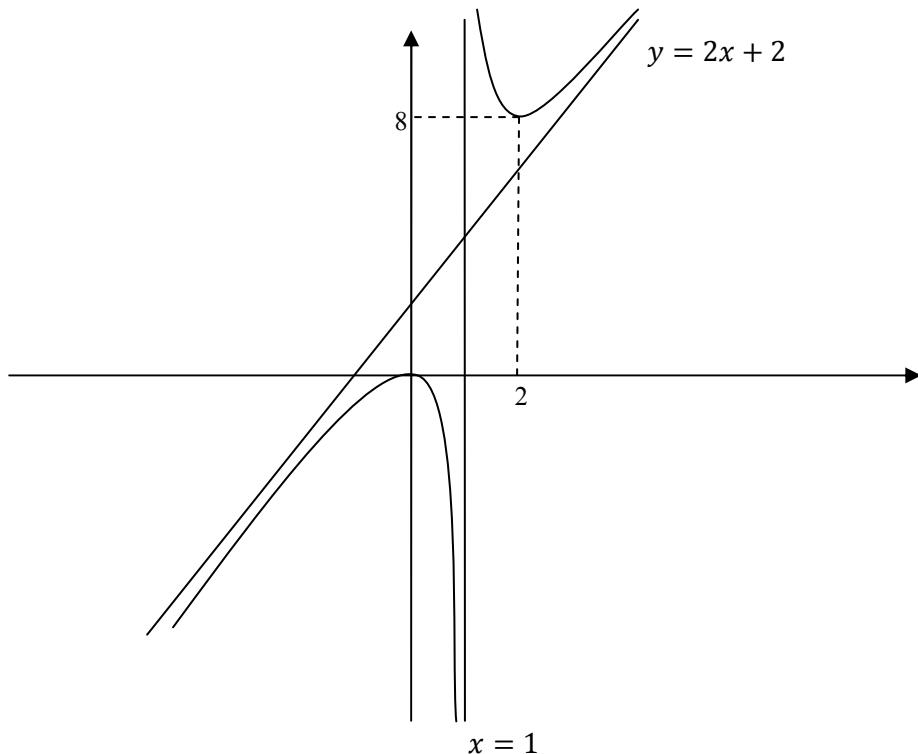
$f''(0) < 0 \Rightarrow$ *máximo relativo en $(0, 0)$*

$f''(2) > 0 \Rightarrow$ *mínimo relativo en $(2, 8)$*

	(-\infty, 1)	(1, \infty)
$f''(x)$	-	+
$f(x)$		

*Cóncava en $(-\infty, 1)$
Convexa en $(1, \infty)$*

Gráfica de $f(x) = \frac{2x^2}{x-1}$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN A

Exercicio 4:

- a) Dise que $F(x)$ é unha primitiva de $f(x)$ se $F'(x) = f(x)$.

Regra de Barrow: Se $f(x)$ é continua en $[a, b]$ e $F(x)$ é unha primitiva de $f(x)$, entón

$$\int_a^b f(x)dx = F(b) - F(a)$$

- b) $f(x) = ax^3 + bx + c$

$$y = 2x + 1 \text{ recta tanxente á gráfica de } f(x) \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} f'(0) = 2 \\ f(0) = 1 \end{array} \right. \quad \Rightarrow \boxed{\begin{array}{l} b = 2 \\ c = 1 \end{array}}$$

$f(x) = ax^3 + bx + c$

$f'(x) = 3ax^2 + b$

Finalmente: 0

$$1 = \int_0^1 f(x)dx = \int_0^1 (ax^3 + 2x + 1)dx = \left[\frac{a}{4}x^4 + x^2 + x \right]_0^1 = \frac{a}{4} + 1 + 1$$

Polo tanto:

$$\frac{a}{4} + 2 = 1 \Rightarrow \boxed{a = -4}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN B

Exercicio 1:

a)

Matriz de coeficientes: $C = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 1 & m & 3 \\ 2 & 3 & m \end{pmatrix}$; matriz ampliada: $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 & 1 \\ 1 & m & 3 & m \\ 2 & 3 & m & 3 \end{pmatrix}$

columnas iguais

Como a cuarta columna da matriz ampliada coincide coa segunda columna, podemos prescindir da cuarta columna para o cálculo do rango de A e polo tanto $\text{rang}(C) = \text{rang}(A)$.

Cálculo do rango de C :

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 3 \end{vmatrix} = 1 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(C) \geq 2$$

$$\begin{vmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 1 & m & 3 \\ 2 & 3 & m \end{vmatrix} = m^2 + m - 6; \quad m^2 + m - 6 = 0 \Rightarrow m \leftarrow \begin{matrix} -3 \\ 2 \end{matrix}$$

Discusión:

$m = -3$, $\text{rang}(C) = \text{rang}(A) = 2 < 3 = n^{\circ}$ de incógnitas. Sistema compatible indeterminado.
 $m = 2$, $\text{rang}(C) = \text{rang}(A) = 2 < 3 = n^{\circ}$ de incógnitas. Sistema compatible indeterminado.
 $m \notin \{-3, 2\}$, $\text{rang}(C) = \text{rang}(A) = 3 = n^{\circ}$ de incógnitas. Sistema compatible determinado.

b) Para $m = 2$, é un sistema compatible indeterminado con infinitas solucións. O sistema dado é equivalente ao sistema

$$\begin{cases} x + y = 1 + z \\ 2x + 3y = 3 - 2z \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3x + 3y = 3 + 3z \\ 2x + 3y = 3 - 2z \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 5z \\ y = 1 - 4z \end{cases}$$

As infinitas solucións son:

$$\begin{cases} x = 5\lambda \\ y = 1 - 4\lambda; \quad \lambda \in \mathbb{R} \\ z = \lambda \end{cases}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO OPCIÓN B

Exercicio 2:

a) Punto de r : $P_r(3, -1, 4)$

vector dirección de r : $\vec{v}_r = (1, 0, 2)$

Punto de s : $P_s(4, 3, 5)$

vector dirección de s : $\vec{v}_s = (3, -1, 4)$

Non son proporcionais. As rectas córtanse ou crúzanse

Se os vectores $\vec{v}_r = (1, 0, 2)$ e $\vec{v}_s = (3, -1, 4)$, que marcan as direccións das rectas, e o vector $\overrightarrow{P_r P_s} = (1, 4, 1)$ son independentes daquela non están no mesmo plano e as rectas polo tanto cruzaranse. Isto saberémolo vendo se o determinante da matriz formada coas coordenadas deses tres vectores é cero ou non:

$$\begin{vmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 3 & -1 & 4 \\ 1 & 4 & 1 \end{vmatrix} = -1 + 24 + 2 - 16 = 9 \neq 0$$

Polo tanto:

As rectas crúzanse

O plano pedido, π , queda determinado polo punto $(0, 0, 0)$ do plano e os dous vectores $\vec{v}_r$ e $\vec{v}_s$ paralelos ao plano e independentes entre si:

$$\begin{vmatrix} x & y & z \\ 1 & 0 & 2 \\ 3 & -1 & 4 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow \boxed{\pi: 2x + 2y - z = 0}$$

b) Punto xenérico de r : $R(3 + \lambda, -1, 4 + 2\lambda)$

Punto xenérico de s : $S(4 + 3\mu, 3 - \mu, 5 + 4\mu)$

$$\Rightarrow \overrightarrow{RS} = (1 + 3\mu - \lambda, 4 - \mu, 1 + 4\mu - 2\lambda)$$

Agora imoñemos a condición de que $\overrightarrow{RS}$ sexa perpendicular a r e a s :

$$\left. \begin{array}{l} \overrightarrow{RS} \perp r \Rightarrow (1 + 3\mu - \lambda, 4 - \mu, 1 + 4\mu - 2\lambda) \cdot (1, 0, 2) = 0 \\ \overrightarrow{RS} \perp s \Rightarrow (1 + 3\mu - \lambda, 4 - \mu, 1 + 4\mu - 2\lambda) \cdot (3, -1, 4) = 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} 5\lambda - 11\mu = 3 \\ 11\lambda - 26\mu = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \lambda = 5 \\ \mu = 2 \end{cases}$$

Substituindo $\lambda = 5$ e $\mu = 2$, obtemos:

$$R(8, -1, 14); S(10, 1, 13); \overrightarrow{RS} = (2, 2, -1)$$

Polo tanto, as ecuacións paramétricas da recta que corta perpendicularmente a r e a s son:

$$t: \begin{cases} x = 8 + 2\lambda \\ y = -1 + 2\lambda \\ z = 14 - \lambda \end{cases}$$

Exemplos de resposta / Solucións

CONVOCATORIA DE XUÑO

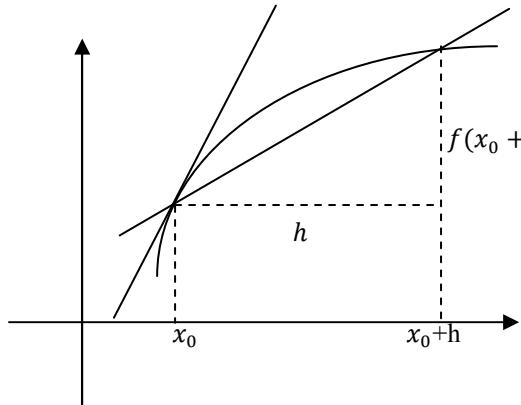
OPCIÓN B

Exercicio 3:

a) Dise que $f(x)$ é derivable no punto x_0 , se existe e é finito o seguinte límite:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h}$$

representase por $f'(x_0)$ e chámase derivada de $f(x)$ en x_0 .

Interpretación xeométrica: O cociente

$$\frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h}$$

coincide coa pendente da recta secante que pasa polos puntos $(x_0, f(x_0))$ e $(x_0 + h, f(x_0 + h))$. A medida que vai diminuindo a amplitude do intervalo $[x_0, x_0 + h]$, os puntos de corte determinados polas distintas secantes fanse más e más próximos. No límite, a secante convírtense na tanxente.

Así, a derivada de $f(x)$, en $x = x_0$, coincide coa pendente da recta tanxente á gráfica de $f(x)$ no punto $(x_0, f(x_0))$:

$$f'(x_0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h} = \text{Pendente da recta tanxente á gráfica de } f(x), \text{ en } x = x_0.$$

b) Para que $f(x)$ sexa derivable en $x = 0$, ten que ser continua en $x = 0$.

Se $f(x)$ é continua en $x = 0$, debe ser $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = f(0)$

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} \ln(e + x^2) = 1 \\ \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (x^2 + bx + c) = c \\ f(0) = c \end{array} \right\} \Rightarrow \boxed{c = 1}$$

Se $c = 1$, $f(x)$ será derivable en $x = 0$ se $f'(0^-) = f'(0^+)$

$$f'(x) = \begin{cases} \frac{2x}{e+x^2} & \text{se } x < 0 \\ 2x + b & \text{se } x > 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} f'(0^-) = 0 \\ f'(0^+) = b \end{cases} \Rightarrow \boxed{b = 0}$$

Exemplos de resposta / Soluciones

CONVOCATORIA DE XUÑO

OPCIÓN B

Exercicio 4:

$f(x)$ é unha primitiva de $f'(x) = (2 - x)e^{3x}$ pasando polo punto $(0,0)$

$$\int (2 - x)e^{3x} dx = \frac{1}{3}(2 - x)e^{3x} + \frac{1}{3} \int e^{3x} dx = \frac{1}{3}(2 - x)e^{3x} + \frac{1}{9}e^{3x} + C = e^{3x} \left(\frac{7}{9} - \frac{x}{3} \right) + C$$

$\uparrow$
 $\left\{ \begin{array}{l} \text{Por partes:} \\ dv = e^{3x} dx \Rightarrow v = \frac{e^{3x}}{3} \end{array} \right.$

$$f(0) = 0 \Rightarrow 0 = \frac{7}{9} + C \Rightarrow C = -\frac{7}{9}$$

Polo tanto

$$f(x) = e^{3x} \left(\frac{7}{9} - \frac{x}{3} \right) - \frac{7}{9}$$

Para estudar a concavidade e convexidade de $f(x)$, estudamos o signo de $f''(x)$

$$f''(x) = -e^{3x} + 3(2 - x)e^{3x} = e^{3x}(5 - 3x)$$

Como $e^{3x} > 0$, temos que

$$f''(x) = 0 \Leftrightarrow x = 5/3$$

Polo tanto

	$(-\infty, 5/3)$	$(5/3, \infty)$
$f''(x)$	+	-
$f(x)$		

Convexa en $(-\infty, 5/3)$
Cóncava en $(5/3, \infty)$

Exemplos de resposta / Soluciones

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

OPCIÓN A

Exercicio 1:

a) Dado un elemento a_{ij} dunha matriz cadrada $n \times n$, ao suprimir a súa fila e a súa columna, obtense unha submatriz $(n - 1) \times (n - 1)$ e o seu determinante é un menor de orde $n - 1$, que se chama menor complementario do elemento a_{ij} e represéntase por α_{ij} .

Chámase adxunto de a_{ij} ao número $A_{ij} = (-1)^{i+j}\alpha_{ij}$, é dicir, é o menor complementario co seu signo ou co signo contrario, segundo $i + j$ sexa par ou impar.

b)

$$\text{i)} \quad |A - \lambda I| = \begin{vmatrix} 1 - \lambda & -1 & 1 \\ 1 & 1 - \lambda & 1 \\ 1 & 1 & 1 - \lambda \end{vmatrix} = (1 - \lambda)^3 + 1 - 1 - (1 - \lambda) - (1 - \lambda) + (1 - \lambda) = \\ = (1 - \lambda)[1 + \lambda^2 - 2\lambda - 1] = \lambda(1 - \lambda)(\lambda - 2)$$

Se $\lambda = 0$:

$$\begin{vmatrix} 1 & -1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = 2 \neq 0$$

Se $\lambda = 1$:

$$\begin{vmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{vmatrix} = 1 \neq 0$$

Se $\lambda = 2$:

$$\begin{vmatrix} -1 & -1 \\ 1 & -1 \end{vmatrix} = 2 \neq 0$$

Polo tanto:

Para $\lambda \neq 0, \lambda \neq 1, \lambda \neq 2$, $\text{rang}(A - \lambda I) = 3$

Para $\lambda = 0$, $\text{rang}(A - \lambda I) = 2$

Para $\lambda = 1$, $\text{rang}(A - \lambda I) = 2$

Para $\lambda = 2$, $\text{rang}(A - \lambda I) = 2$

$$\text{ii)} \quad XA - 2A = 3X \Leftrightarrow X(A - 3I) = 2A \Leftrightarrow X = 2A(A - 3I)^{-1}$$

$$|A - 3I| = \begin{vmatrix} -2 & -1 & 1 \\ 1 & -2 & 1 \\ 1 & 1 & -2 \end{vmatrix} = 6;$$

Polo apartado i., sabemos que existe $(A - 3I)^{-1}$

$$(A - 3I)^{-1} = -\frac{1}{6} \begin{pmatrix} 3 & 3 & 3 \\ -1 & 3 & 1 \\ 1 & 3 & 5 \end{pmatrix}^t = -\frac{1}{6} \begin{pmatrix} 3 & -1 & 1 \\ 3 & 3 & 3 \\ 3 & 1 & 5 \end{pmatrix}$$

$$X = -\frac{1}{3} \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 3 & -1 & 1 \\ 3 & 3 & 3 \\ 3 & 1 & 5 \end{pmatrix} = -\frac{1}{3} \begin{pmatrix} 3 & -3 & 3 \\ 9 & 3 & 9 \\ 9 & 3 & 9 \end{pmatrix}$$

$$X = \begin{pmatrix} -1 & 1 & -1 \\ -3 & -1 & -3 \\ -3 & -1 & -3 \end{pmatrix}$$

Exemplos de resposta / Soluciones

CONVOCATORIA DE SETEMBRO OPCIÓN A

Exercicio 2:

a) vector dirección de r : $\vec{v}_r = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 3 & -1 & -1 \\ 2 & 1 & -4 \end{vmatrix} = (5, 10, 5) \parallel (1, 2, 1)$

Elementos que determinan o plano: $\begin{cases} \vec{v}_r = (1, 2, 1) \\ \overrightarrow{AB} = (5, 2, -1) \end{cases}$

Se chamamos π ao plano buscado,

$$\begin{vmatrix} x & y - 1 & z - 2 \\ 1 & 2 & 1 \\ 5 & 2 & -1 \end{vmatrix} = 0 \Leftrightarrow -4x + 6(y - 1) - 8(z - 2) = 0$$

$$\boxed{\pi: 2x - 3y + 4z - 5 = 0}$$

b) Sexa α o plano perpendicular a r e que pasa polo punto $B(5, 3, 1)$. Entón

vector normal a α : $\vec{n}_\alpha = \vec{v}_r = (1, 2, 1)$

$$\alpha: (x - 5) + 2(y - 3) + (z - 1) = 0 \Rightarrow \alpha: x + 2y + z - 12 = 0$$

Para calcular o punto de corte de α e r , escribimos as ecuacións paramétricas da recta (coñecemos $\vec{v}_r = (1, 2, 1)$ e evidentemente $(0, 0, 0) \in r$):

$$r: \begin{cases} x = \lambda \\ y = 2\lambda \\ z = \lambda \end{cases}$$

Para obter o punto de corte da recta e o plano, substituímos as coordenadas do punto xenérico da recta na ecuación do plano:

$$\lambda + 4\lambda + \lambda - 12 = 0 \Rightarrow \lambda = 2$$

Polo tanto a recta corta ao plano no punto correspondente ao valor do parámetro $\lambda = 2$:

$$\boxed{P(2, 4, 2)}$$

c) Se chamamos β ao plano buscado,

$$\begin{array}{l} \beta \parallel \pi \\ \pi: 2x - 3y + 4z - 5 = 0 \end{array} \Rightarrow \beta: 2x - 3y + 4z + D = 0$$

Ademais,

$$\begin{array}{l} \beta \parallel r \\ (0, 0, 0) \in r \end{array} \Rightarrow d(r, \beta) = d((0, 0, 0), \beta) = \frac{|D|}{\sqrt{4 + 9 + 16}} = \frac{|D|}{\sqrt{29}}$$

Polo tanto:

$$\frac{|D|}{\sqrt{29}} = \sqrt{29} \Rightarrow D = \pm 29$$

$$\boxed{\begin{array}{c} \beta: 2x - 3y + 4z + 29 = 0 \\ \text{ou} \\ \beta: 2x - 3y + 4z - 29 = 0 \end{array}}$$

Exemplos de respuesta / Soluciones

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

OPCIÓN A

Exercicio 3:

a) Para que $f(x)$ sexa derivable en $x = 1$, ten que ser continua en $x = 1$.

Se $f(x)$ é continua en $x = 1$, debe ser $\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = f(0)$

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} (ax^2 + b) = a + b \\ \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{2\ln x + 2}{x^2} = 2 \\ f(1) = a + b \end{array} \right\} \Rightarrow a + b = 2$$

Se $a + b = 2$, $f(x)$ será derivable en $x = 1$ se $f'(1^-) = f'(1^+)$

$$f'(x) = \begin{cases} 2ax + b & \text{se } x < 1 \\ \frac{2x - 2x(2\ln x + 2)}{x^4} & \text{se } x > 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} f'(1^-) = 2a + b \\ f'(1^+) = -2 \end{cases} \Rightarrow 2a + b = -2$$

Polo tanto, $f(x)$ será derivable en $x = 1$, se:

$$\left. \begin{array}{l} a + b = 2 \\ 2a + b = -2 \end{array} \right\} \Rightarrow \boxed{\begin{array}{l} a = -4 \\ b = 6 \end{array}}$$

b) Para $a = -4$ e $b = 6$

$$f'(x) = \begin{cases} -8x + 6 & \text{se } x \leq 1 \\ \frac{2x - 2x(2\ln x + 2)}{x^4} & \text{se } x > 1 \end{cases}$$

$$-8x + 6 = 0 \Leftrightarrow x = 3/4$$

$$2x - 2x(2\ln x + 2) = 0 \Leftrightarrow 2x(1 - 2\ln x - 2) = 0 \quad \begin{array}{l} \xrightarrow{x = 0 < 1} \\ \xrightarrow{2\ln x = -1 \Leftrightarrow x = e^{-1/2} < 1} \end{array}$$

Polo tanto, o único valor que anula a primeira derivada é $x = 3/4$.

	$(-\infty, 3/4)$	$(3/4, 1)$	$(1, \infty)$
$f'(x)$	+	-	-
$f(x)$			

Creciente en $(-\infty, 3/4)$
Decreciente en $(3/4, \infty)$

Exemplos de respuesta / Soluciones

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

OPCIÓN A

Exercicio 4:

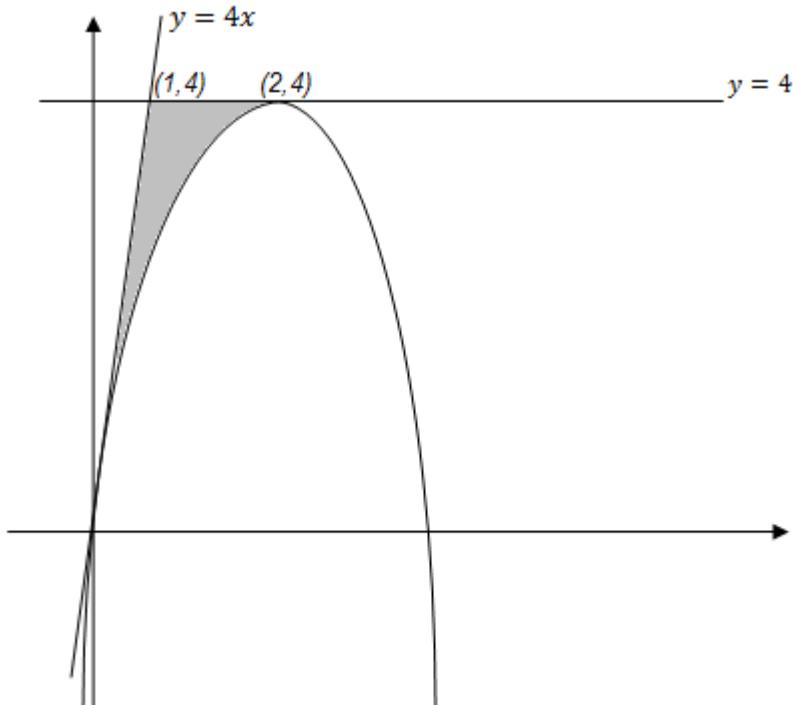
$$f(x) = 4x - x^2 = x(4-x)$$

Puntos de corte cos eixes: $(0,0), (4,0)$

$$\left. \begin{array}{l} f'(x) = 4 - 2x \\ f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 2 \\ f''(x) = -2 < 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{Cóncava. Vértice: } (2,4)$$

Recta tanxente en $(0,0)$: $y = 4x$

Recta tanxente en $(2,4)$: $y = 4$

$$\begin{aligned} A &= \int_0^1 [4x - (4x - x^2)] dx + \int_1^2 [4 - (4x - x^2)] dx = \left[\frac{x^3}{3} \right]_0^1 + \left[4x - 2x^2 + \frac{x^3}{3} \right]_1^2 = \\ &= \frac{1}{3} + 8 - 8 + \frac{8}{3} - 4 + 2 = \frac{2}{3} \end{aligned}$$

$$A = \frac{2}{3} u^2$$

Exemplos de resposta / Soluciones

CONVOCATORIA DE SETEMBRO OPCIÓN B

Exercicio 1:

a)

Matriz de coeficientes: $C = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 2 \end{pmatrix}$; matriz ampliada: $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & m \\ 1 & -1 & 0 & 0 \\ 3 & 1 & 2 & 0 \end{pmatrix}$

Cálculo do rango de C :

$$\left. \begin{array}{l} \left| \begin{array}{cc} 1 & 1 \\ 1 & -1 \end{array} \right| = -2 \neq 0 \Rightarrow \text{rang}(C) \geq 2 \\ \left| \begin{array}{ccc} 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 2 \end{array} \right| = -2 + 1 + 3 - 2 = 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \text{rang}(C) = 2$$

Cálculo do rango de A :

$$\left| \begin{array}{ccc} 1 & 1 & m \\ 1 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 0 \end{array} \right| = 4m \Rightarrow \text{rang}(A) = 2 \text{ se } m = 0; \quad \text{rang}(A) = 3 \text{ se } m \neq 0$$

Discusión:

$m = 0$, $\text{rang}(C) = \text{rang}(A) = 2 < 3 = n^{\circ}$ de incógnitas. Sistema compatible indeterminado.
 $m \neq 0$, $\text{rang}(C) = 2 \neq 3 = \text{rang}(A)$. Sistema incompatible.

b) Para $m = 0$, é un sistema compatible indeterminado con infinitas soluciones. O sistema dado é equivalente ao sistema

$$\left. \begin{array}{l} x + y = -z \\ x - y = 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} x = -\frac{1}{2}z \\ y = -\frac{1}{2}z \end{cases}$$

As infinitas soluciones son:

$$\begin{aligned} x &= -\frac{1}{2}\lambda \\ y &= -\frac{1}{2}\lambda; \quad \lambda \in \mathbb{R} \\ z &= \lambda \end{aligned}$$

Exemplos de resposta / Soluciones

CONVOCATORIA DE SETEMBRO OPCIÓN B

Exercicio 2:

a) Determinamos un vector director e un punto de cada unha das rectas:

$$P_r(0,1,1); \quad \vec{v}_r = (0,3,3)$$

$$P_s(-4,2,0); \quad \vec{v}_s = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & -1 \end{vmatrix} = (0,1,1)$$

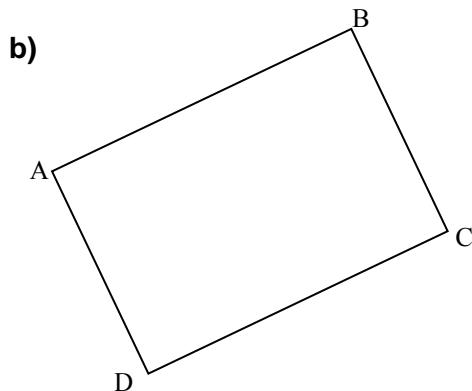
Coordenadas proporcionais. Polo tanto, as rectas son paralelas ou coincidentes

$$P_r(0,1,1) \in r, \quad P_r(0,1,1) \notin s \quad \boxed{\text{As rectas son paralelas non coincidentes}}$$

Como as rectas son paralelas, a distancia entre elas pode calcularse como a distancia dun punto dunha delas á outra:

$$d(r,s) = d(P_r, s) = \frac{|P_r \vec{P}_s \times \vec{v}_s|}{|\vec{v}_s|} = \frac{\sqrt{4+16+16}}{\sqrt{1+1}} = \frac{6}{\sqrt{2}} = \boxed{3\sqrt{2}}$$

$\vec{P}_r \vec{P}_s \times \vec{v}_s = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -4 & 1 & -1 \\ 0 & 1 & 1 \end{vmatrix} = (2,4,-4)$

Evidentemente $A, B \in r$. Polo tanto, $C, D \in s$. Tendo en conta que $P_s(-4,2,0)$ e $\vec{v}_s = (0,1,1)$, un punto xenérico de s será da forma $(-4, 2 + \lambda, \lambda)$

$$\overrightarrow{AB} \perp \overrightarrow{BC} \Rightarrow (0,3,3) \cdot (-4, \lambda - 2, \lambda - 4) = 0 \Rightarrow 3\lambda - 6 + 3\lambda - 12 = 0 \Rightarrow \lambda = 3 \Rightarrow \boxed{C(-4,5,3)}$$

$$\overrightarrow{AB} \perp \overrightarrow{AD} \Rightarrow (0,3,3) \cdot (-4, \lambda + 1, \lambda - 1) = 0 \Rightarrow 3\lambda + 3 + 3\lambda - 3 = 0 \Rightarrow \lambda = 0 \Rightarrow \boxed{D(-4,2,0)}$$

A área do rectángulo podemos calculala como:

$$A = d(r,s) \cdot d(A,B) = d(r,s) \cdot |\overrightarrow{AB}| = 3\sqrt{2} \cdot \sqrt{(4-1)^2 + (4-1)^2} = 18$$

Ou ben

$$A = d(A,B) \cdot d(A,D) = |\overrightarrow{AB}| \cdot |\overrightarrow{AD}| = \sqrt{(4-1)^2 + (4-1)^2} \cdot \sqrt{(-4)^2 + (2-1)^2 + (-1)^2} = 18$$

Polo tanto:

$$\boxed{A = 18 \text{ } u^2}$$

Exemplos de resposta / Soluciones

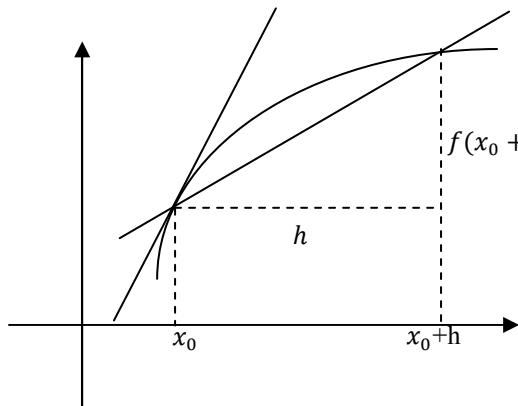
CONVOCATORIA DE SETEMBRO OPCIÓN B

Exercicio 3:

a) Dise que $f(x)$ é derivable no punto x_0 , se existe e é finito o seguinte límite:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + h) - f(x_0)}{h}$$

represéntase por $f'(x_0)$ e chámase derivada de $f(x)$ en x_0 .

Interpretación xeométrica: O cociente

$$\frac{f(x_0+h)-f(x_0)}{h}$$

coincide coa pendente da recta secante que pasa polos puntos $(x_0, f(x_0))$ e $(x_0 + h, f(x_0 + h))$. A medida que vai diminuindo a amplitude do intervalo $[x_0, x_0 + h]$, os puntos de corte determinados polas distintas secantes fanse más e más próximos. No límite, a secante convírtense na tanxente.

Así, a derivada de $f(x)$, en $x = x_0$, coincide coa pendente da recta tanxente á gráfica de $f(x)$ no punto $(x_0, f(x_0))$:

$$f'(x_0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_0+h)-f(x_0)}{h} = \text{Pendente da recta tanxente á gráfica de } f(x), \text{ en } x = x_0.$$

b) $f'(x) = -2e^{-x}(x+1) + 2e^{-x} = -2xe^{-x}$

$$\left. \begin{array}{l} f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \\ f''(x) = -2e^{-x} + 2xe^{-x} = 2e^{-x}(x-1) \\ f''(0) = -2 < 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \boxed{\text{Máximo relativo: } (0,2)}$$

	$(-\infty, 0)$	$(0, \infty)$
$f'(x)$	+	-
$f(x)$		

Creciente en $(-\infty, 0)$
Decreciente en $(0, \infty)$

Exemplos de resposta / Soluciones

CONVOCATORIA DE SETEMBRO OPCIÓN B

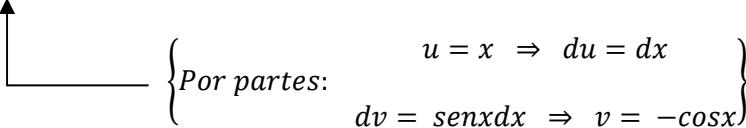
Exercicio 4:

a) Indeterminación $\frac{0}{0}$, aplicamos L'Hôpital.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{4+x} - 2 - \frac{x}{4}}{x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{2\sqrt{4+x}} - \frac{1}{4}}{2x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-\frac{1}{4(4+x)\sqrt{4+x}}}{2} = \boxed{-\frac{1}{64}}$$

b) Buscamos unha función $F(x)$ tal que $F'(x) = f(x)$ e ademais $F(\pi) = 0$

$$\int x \operatorname{sen} x dx = -x \operatorname{cos} x + \int \operatorname{cos} x dx = -x \operatorname{cos} x + \operatorname{sen} x + C$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Por partes:} \\ u = x \Rightarrow du = dx \\ dv = \operatorname{sen} x dx \Rightarrow v = -\operatorname{cos} x \end{array} \right\}$$

$$0 = F(\pi) = \pi + C \Rightarrow C = -\pi$$

Polo tanto

$$\boxed{f(x) = -x \operatorname{cos} x + \operatorname{sen} x - \pi}$$